Nivå 4

SeQF

Fiber-tekniker

Version 1.6
2021-09-15

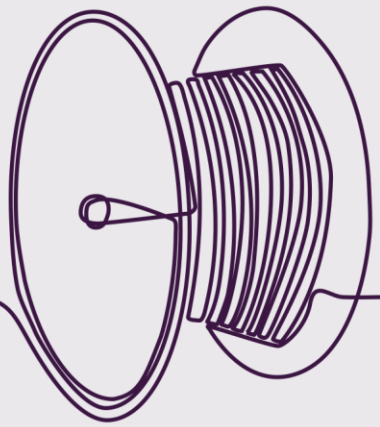

Kompetensstandard
Fibertekniker

Fibertekniker har utvecklats av Sobona i samverkan med Nordiskt Valideringsforum och yrkeskunniga inom området. Kvalifikationen består till sin helhet av åtta sammanhängande delkvalifikationer. Delkvalifikationerna, som är en beskrivning av vad en individ förväntas förstå, veta och kunna utföra inom ett specifikt avgränsat område, relevanssäkras gällande innehåll vart fjärde år.

Fibertekniker syftar till att skapa förutsättningar för fördjupad kartläggning, synliggörande och erkännande av strukturerat lärande på arbetsplatsen, validering av befintliga medarbetare, skapande av utbildningar eller andra kompetenshöjande insatser samt för kravställande i upphandlingar. Målet är att säkerställa kunnande till rätt nivå i målgruppen vid rekrytering, kompetensutveckling och för att uppfylla kvalitetskrav ställda i bland annat upphandlingar. Vidare kan den öppna upp för samverkan mellan olika aktörer i syfte att utveckla och hitta nya vägar gällande kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Fibertekniker är sedan 2024 inplacerad som en kvalifikation på SeQF-nivå 4. Vid godkänt resultat genereras ett yrkesbevis.

Kvalifikationen ingår som ett av flera områden med olika nivåer och inriktningar inom Sobonas partsgemensamma branschvalideringsmodell inom fiber- och stadsnät.

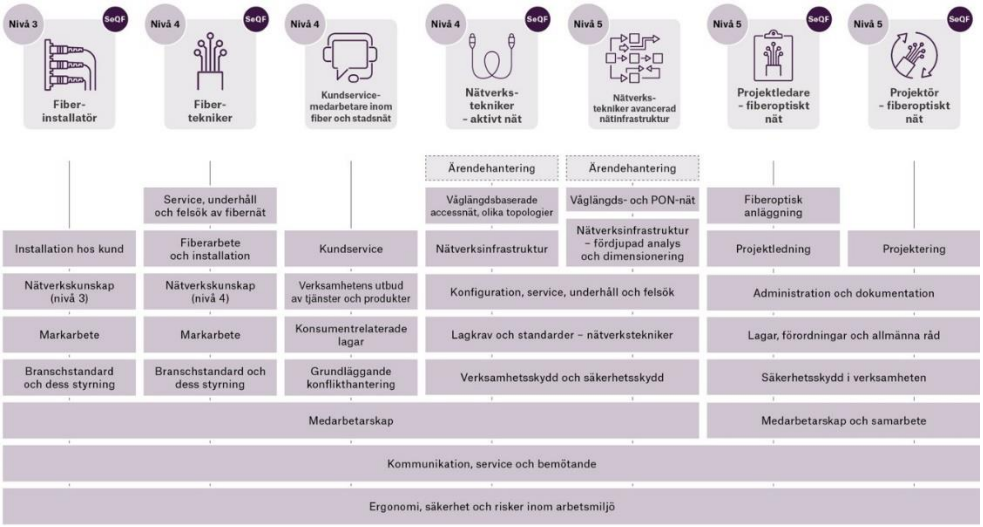

Om yrkesrollen

Fiberteknikers huvudsakliga arbetsuppgifter består i att utföra installationer, service, felsök och underhåll av fibernät. Det innebär att planering, riskbedömning, analys, metoder, material, dokumentation och kvalitetssäkring är områden som kräver både fördjupade kunskaper och praktiska färdigheter. Då arbetet vidare innebär samverkan och möte med intressenter av olika slag så krävs också en god kommunikativ förmåga och ett professionellt förhållningssätt.

Målgrupp

Fibertekniker riktar sig till individer med teoretisk och praktisk erfarenhet och kunnande i yrket med mål att höja kompetensen och uppnå fördjupade kunskaper och färdigheter enligt nivån för yrkesbevis.

Nivå

Innehållet är på motsvarande SeQF-nivå 3 och 4. Det ackumulerade och sammantagna kunnandet ger ett kunskapsdjup och en färdighetsnivå motsvarande SeQF-nivå 4. Nivån sätts framför allt utifrån djupet på de kunskaper och färdigheter som behövs samt den självständighet i utförandet av arbetsuppgifterna som krävs.

För SeQF-nivå 4 innebär det att individen har fördjupade kunskaper inom ett specifikt område, vilket innefattar att välja och använda relevanta begrepp, teorier, modeller och metoder för att utföra definierade uppgifter inom givna tidsramar. Individen kan ta initiativ, reflektera och organisera och utföra uppgifter självständigt, kritiskt värdera, förhålla sig till och dra slutsatser gällande valet av källor och gemensamma resultat. Individen kan också ta ansvar i samarbete med andra och i viss utsträckning leda och utvärdera andras arbete. Läs gärna mer om SeQF på Myndigheten för yrkeshögskolans hemsida: https://www.myh.se/validering-och-seqf/seqf-sveriges-referensram-for-kvalifikationer

Relevanssäkring

Branschen gör en årlig översyn av kvalifikationen. Vart fjärde år genomförs en ny relevanssäkringsprocess där en nationell panel ser över och godkänner innehållet. Panelen består av personer från relevanta organisationer och områden, till exempel:

- Bransch
- Fackförbund
- Arbetsgivare
- Formell utbildning
- Icke formell utbildning
- Arbetsförmedling
- Forskningsinstitut
- Handledare/Bedömare
- Validander

Den senaste granskningen genomfördes 2021-09-15 med representanter från Arbetsförmedlingen, Bosnet AB, Edugrade AB, IP-Only, Göteborg Energi Gothnet AB, IT & Telekomföretagen (ITOT), Kraftringen AB, Luleå Energi AB, Lunet AB, Seko, Stokab, Sundsvall Elnät AB, Svenska Stadsnätsföreningens Servicebolag (SSNF), Västervik miljö och energi, samt Sobona AB.

Validering med OCN-metoden

Kunnandet inom *Fibertekniker* kan valideras i en formativ process där insamling av underlag för bedömning kan ske parallellt med lärande i olika former. Valideringsprocessen kan även ske summativt. Det innebär att befintliga kunskaper och färdigheter stäms av i form av exempelvis teoretiska kunskapsfrågor och observation av färdigheter. Oberoende av valideringsprocess, utförs bedömning av kunnande av godkända bedömare från branschen och kvalitetssäkras genom OCN-metoden. OCN-metoden lever upp till de kvalitetskrav som finns beskrivna i kvalitetsmanualen för Sobonas branschvalideringsmodell. Resultat av valideringen kan resultera i ett kompetensintyg för uppnådda moduler (som man sedan kan bygga vidare på) alternativt ett yrkesbevis vid alla obligatoriska moduler uppnådda i profilen.

Innehåll

Nedan beskrivs vilka kunskaper respektive färdigheter som omfattas inom *Fibertekniker.* De har samlats i åtta delkvalifikationer för att underlätta läsandet.

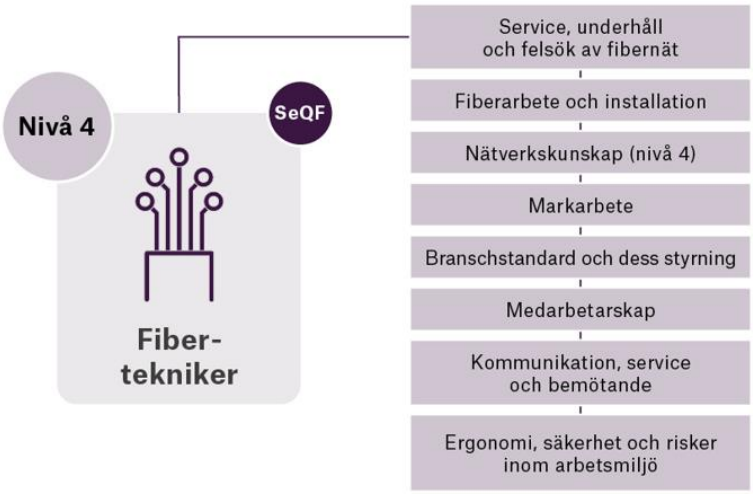

Bilden visar de delkvalifikationer som ingår i yrkesprofilen.

Service, underhåll och felsök av fibernät

Nivå 4

Kunskap

Individen ska kunna:

- Läsa och förstå underhållsplaner.
- Redogöra för olika felsökningsmetoder.

Färdighet

Individen ska kunna:

- Planera och arbeta efter underhållsplaner.
- Utföra riskbedömningar och konsekvensanalyser.
- Utföra service och underhållsarbete på fibernät.
- Felsöka och åtgärda ej fungerande delar av nätet genom orsaksanalys, mätning och avbrottssökning i driftsatt nät.
- Hantera yrkesspecifika redskap, verktyg, maskiner och säkerhetsutrustning.
- Hantera digitala system för dokumentation och rapportering.
- Samplanera arbetet med berörda personer.

Fiberarbete och installation

Nivå 4

Kunskap

Individen ska kunna:

- Redogöra för och beskriva olika förläggningsmetoder.
- Redogöra för olika anläggningar i nätet och dess funktioner.
- Redogöra för olika material och verktyg för installation.
- Redogöra för olika material och verktyg för blåsning av fiber.

- Redogöra för svetsmetod inom fiberoptik.
- Redogöra för och beskriva olika typer av fiberskarvar.

Färdighet
Individen ska kunna:

- Utföra erforderlig dokumentation för planering, genomförande och uppföljning.
- Planera och arbeta efter arbetshandlingar, nätdokumentation och ritningar med hänsyn tagen till arbetsmiljö och säkerhet.
- Förhålla sig till framtagna riskbedömningar utifrån arbetsmiljölagstiftning, driftsäkerhetslagstiftning och miljölagstiftning som krävs för arbetet.
- Installera och hantera fiber hos kund.
- Installera och hantera fiber i markskåp, noder och teknikutrymmen.
- Skarva och svetsa optisk fiber.
- Utföra indragning, blåsning, och olika förläggningsmetoder för fiberkabel.
- Utföra kanalisation, hantera fiberkabel, patchning, fiberhygien och märkning på ett korrekt sätt.
- Utföra terminering och koppla switchar på ett korrekt och säkert sätt.
- Utföra dämpningsmätning och OTDR-mätning, samt tolka och analysera resultaten.
- Hantera yrkesspecifika redskap, verktyg, maskiner och säkerhetsutrustning.
- Hantera digitala system för dokumentation och rapportering.
- Samplanera arbetet med berörda personer.

Nätverkskunskap

Nivå 4
Kunskap
Individen ska kunna:

- Redogöra för hur fiberoptiska nät är uppbyggda och fungerar.
- Redogöra för och förklara fibertekniska begrepp.
- Läsa och förstå kartor, ritningar och nätverksscheman.
- Redogöra för de vanligaste problemen som uppstår i fibernät och dess anläggningar.

Markarbete

Nivå 3
Kunskap
Individen ska kunna:

- Redogöra för krav kring arbetsmiljö och säkerhet i samband med grävning, öppna schakt och återställande av schakt.

Färdighet
Individen ska kunna:

- Förhålla sig till de krav kring arbetsmiljö och säkerhet som gäller vid markarbeten.
- Samplanera arbetet med berörda personer.
- Söka och begära information efter behov och uppkomna situationer.

Branschstandard och dess styrning

Nivå 3

Kunskap

Individen ska kunna:

- Ge exempel på lagar, standarder och föreskrifter som reglerar installationer i fibernät.
- Beskriva syfte och mål med Robust fiber.
- Förklara vad som menas med säkerhetsklassade tjänster och anläggningar.
- Redogöra för sin roll i helheten med avseende på kvalitet, ekonomi och säkerhet.

Färdighet

Individen ska kunna:

- Förhålla sig till de lagar, förordningar, föreskrifter och standarder som krävs för arbetet med särskild hänsyn till egen och andras säkerhet.
- Söka och begära information efter behov och uppkomna situationer.
- Förhålla sig till framtagna riskbedömningar utifrån arbetsmiljölagstiftning, driftsäkerhetslagstiftning och miljölagstiftning som krävs för arbetet.
- Utföra kvalitetssäkring enligt standard Robust fiber.
- Förhålla sig till erforderliga tillstånd och avtal.

Medarbetarskap*

Nivå 3

Kunskap

Individen ska kunna:

- Reflektera över sin roll och ansvar som medarbetare i förhållande till kollegor, ledning och kunder.
- Reflektera över hur samarbete mellan kollegor kan stärka en grupp och organisation.

Färdighet

Individen ska kunna:

- Följa regler för arbetstider, närvaro och frånvaro.
- Planera, genomföra och utvärdera egna arbetsuppgifter.
- Identifiera egna styrkor och utvecklingsmöjligheter som del i en arbetsgrupp.
- Ta initiativ och bidra med egna lösningsförslag inom egna befogenheter.
- Skilja på det privata och det professionella i sitt uppdrag.
- Ta egna initiativ till lärande och utveckling.

Kommunikation, service och bemötande*

Nivå 3

Kunskap

Individen ska kunna:

- Beskriva olika typer av kommunikation och vikten av anpassning utifrån situation och målgrupp.
- Förklara begreppet och betydelsen av icke-verbal kommunikation.
- Förklara skillnaden mellan privat, personligt och professionellt ur ett bemötandeperspektiv.

- Beskriva sambandet mellan god kunskap om arbetsplatsens varor/tjänster och leverans av god service.
- Beskriva innebörd och betydelse av god service och gott kundbemötande.
- Ge exempel på hur konfliktsituationer kan hanteras utifrån ett professionellt perspektiv.

Färdighet

Individen ska kunna:

- Anpassa kommunikation utifrån situation och/eller målgrupp.
- Säkerställa samsyn med kund och återkoppla i tid enligt överenskommelse.
- Tillämpa god service, bemötande och förhållningssätt utifrån arbetsplatsens styrdokument.
- Uppträda professionellt och med respekt i mötet med andra människor.
- Hantera stressiga situationer med bibehållet fokus på god service.

Ergonomi, säkerhet och risker inom arbetsmiljö*

Nivå 3

Kunskap

Individen ska kunna:

- Redogöra för begreppet ergonomi ur ett fysiskt, organisatoriskt och socialt perspektiv.
- Förklara varför det är viktigt att arbeta ur ett ergonomiskt perspektiv.
- Redogöra för betydelsen av, och syftet med, återhämtning och friskvård för det allmänna välbefinnandet.
- Resonera kring ansvar och samverkan för arbetsmiljön på arbetsplatsen.
- Redogöra för arbetsplatsens säkerhetsrutiner och skyddsutrustning vid händelse av tillbud, olyckor och brand.
- Redogöra för arbetsplatsens rutiner och rapportering vid situationer kring hot och våld.
- Beskriva hur man kan förebygga risker om hot och våld.
- Beskriva innebörden av och rutiner vid ensamarbete.

Färdighet

Individen ska kunna:

- Arbeta förebyggande för att uppnå en balanserad fysisk, organisatorisk och social arbetsbelastning.
- Utföra arbetsmoment ur ett ergonomiskt perspektiv och med hänsyn tagen till det personliga välbefinnandet.

** Relevanssäkrade moduler som ingår i Nordiskt Valideringsforums Kompetenser för arbetslivet*